

A close-up portrait of Marga Minco, a woman with short, wavy hair, smiling slightly. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter. In the top right corner, there is a small, solid yellow-green rectangular block.

Marga Minco

101

31 MAART

1920 -2021

VOLGNUMMER.	Dagteekening en jaar der inschrijving.	FAMILIENAAM. (Familienaam der vrouw.)	VOORNAMEN. (Voluit geschreven.)	M. Mannelijk. V. Vrouwelijk		Betrekking van elken persoon tot het hoofd van het huisgezin. (Niet in te vullen voor atzonderlijk levende personen.)	Dagteekening en jaar der geboorte.	GEBORTEPLAATS. (Met aanwijzing der provincie voor inboor- lingen, van het land voor vreemdelingen.)	Burge	
				Geslacht.					H. (Ge	W. (W
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Tijdens de inschrijving.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
X 1	2 Jan '17	Mines	Salomon	m	hoofd	17 Sept 1887	Oldenzaal	H		
X 2	"	Hoon van	Grietje	v	vrouw	4 Juli 1889	A Landt	H		
X 3	"	Mines	David	m	hoofd	23 Mei 1915	Oldenzaal			
X 4	3 Feb '19	"	Betje	v	de	1 Feb 1919	Zaanveld			
X 5	1 April '20	"	Lara	v	de	31 Mar 1920	"			

Geboorte en jeugd in Breda

- ▶ Sara Minco werd op 31 maart 1920 geboren in Ginneken, Prins Hendrikstraat 5 (nu gemeente Breda, nr. 194). Het betreft het tweede huis aan de linkerkzijde van de straat.
- ▶ Vader was boekhouder bij Melkinrichting *Klein Wolfslaar*.

Ginneken. Prins Hendrikstraat.

Het gezin Minco

Vader Salomon, zoon van een talmutgeleerde. Boekhouder en vertegenwoordiger en parnas (bestuurslid) van de joodse gemeente, Oldenzaal, 17 september 1887 – Sobibor, 7 mei 1943

Moeder Grietje van Hoorn, opleiding voor onderwijzers. 't Zandt, 4 juli 1889 – Sobibor, 7 mei 1943

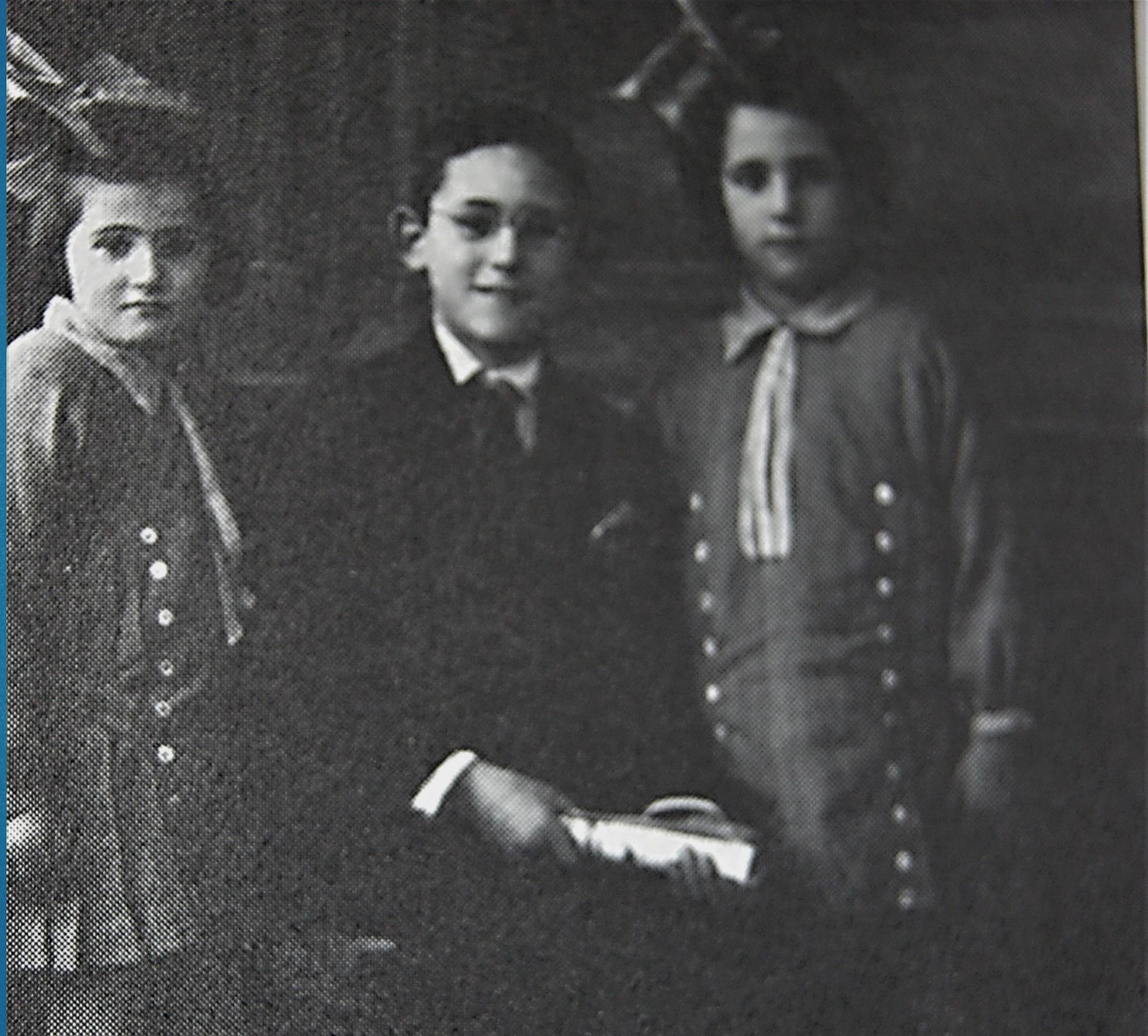
Broer David (Dave) studeerde economie in Rotterdam, trouwde met Lotte Boas. Oldenzaal, 23 mei 1915 – Warschau, 31 januari 1944

Zus Bettie schilderde (Kunstacademie Tilburg) en was later verpleegkundige. Werd enkele weken na haar huwelijk met Hans Rosin opgepakt. Ginneken, 1 februari 1919 – Auschwitz, 30 september 1942

Broer en zus

- ▶ Marga beschrijft zichzelf als een verlegen kind, haar zusje was avontuurlijker en stoerder. David was muzikaal en ondernemend.
- ▶ De kinderen waren minder vroom dan hun vader. Zij begaven zich in het 'gojse' leven in Breda.
- ▶ De zusjes aten op sabbath bij Heck's tearoom taartjes.

Namen:
Sara,
Selma,
Sonja,
Marga

- ▶ Door een verschrijving heetten de Menco's Minco. Later koos Sara als schrijversnaam voor Minco en Marga omdat ze in de onderduik Marga Faes van Hoorn heette. Sara werd thuis ook Selma genoemd. Marga speelde zelf graag met namen, noemde zich ook wel Sonja en had als schrijversnaam in de krant het pseudoniem Hus.

Gelukkige tijden in het Mastbosch

- ▶ Vanuit de Prins Hendrikstraat bezocht het gezin vaak het Mastbos met een trekwagen. Moeder zei wel: 'Jullie zijn in het bos geboren.' 'Als ik terugdenk aan mijn jeugd, ben ik terug in de Eeuwige laantjes, op de Zeven heuveltjes en de Galderse hei, waar mijn moeder ons drieën bijna dagelijks mee naar toe nam.' Later bezocht Marga Minco nog vaak Breda, er was nog wel familie van Bert Voeten in de stad. Een keer logeerde zij met haar dochters in Hotel Mastbos.

► 1925

Het gezin op het balkon van hun tweede adres in Breda, Bouwerijstraat 31A.

Bouwerijstraat 31 A

► Vanuit de Bouwerijstraat was het park dichtbij. Daar speelden Bettie en Marga vaak. De kleuterschool op het Kasteelplein was ook in de buurt.

► Vader Salomon werkte in die jaren voor een vetsmelterij.

Kleuterschool

► Op het Kasteelplein ging Marga naar de kleuterschool. Op de foto vooraan vijfde van links met witte strik: Marga (toen nog Sara). Derde rechts van de juf, ook met witte strik, staat Bettie.

1927

► Moeder Grietje was een liefdevolle moeder, een spontane en gevoelige vrouw. Marga Minco herinnert zich dat zij hilde toen ze Koningin Wilhelmina in een rijtoer in Breda zag.

Het Valkenberg

- ▶ Bettie en Marga waren onder de indruk van de cactusverzameling van de parkbeheerder.
- ▶ 'Halverwege de Catharinastraat, bij de ingang van het Valkenberg, leek het of mijn vader even zijn pas inhield, alsof hij een kort moment overwoog een omweg te nemen. Zoals vroeger, toen we nog aan de andere kant van het park woonden en hij geregeld met mijn zusje en mij rondjes om de vijver maakte om naar de eenden en zwanen te kijken en met de trekkar van de hellende paden af te stuiven.'

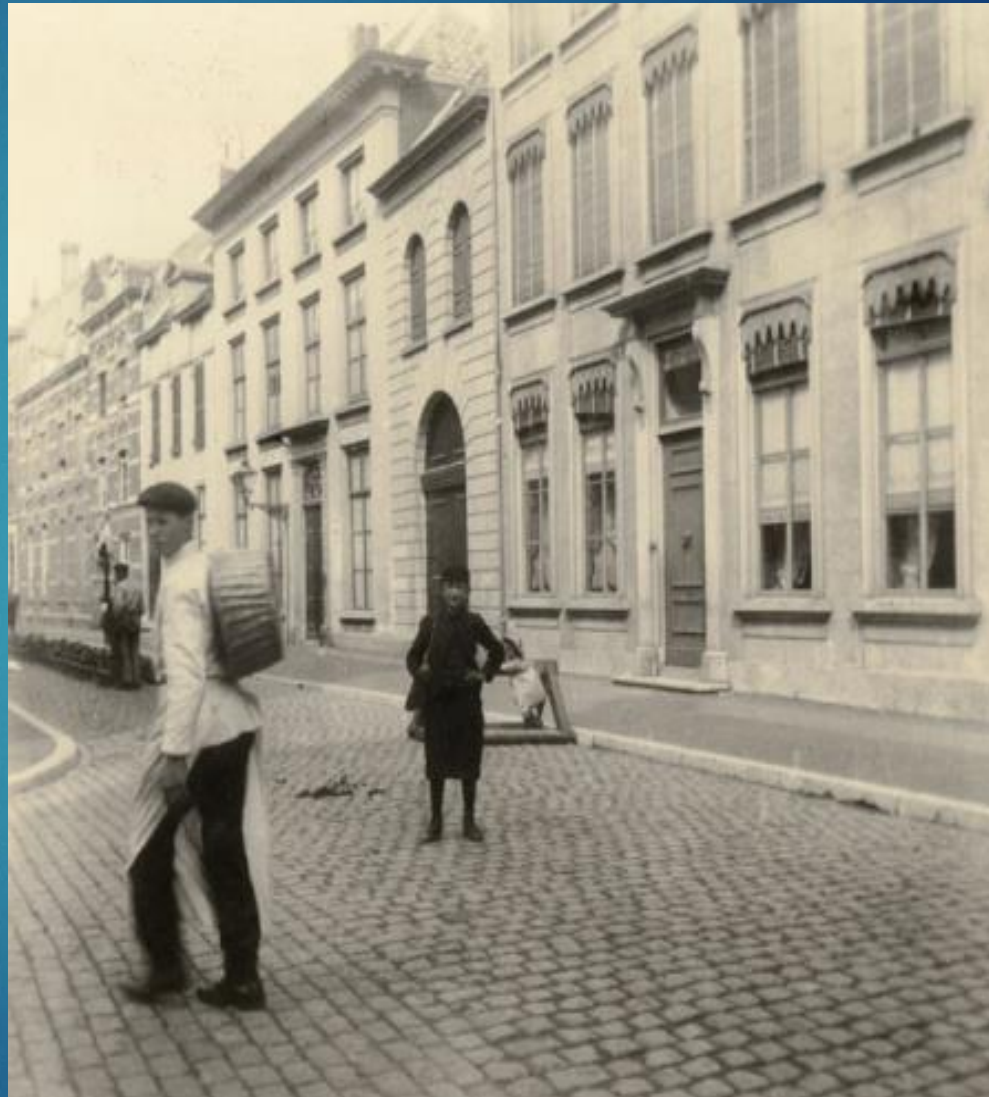
*Uit: Een sprong in de tijd, 4 mei-
lezing, 2008*

Catharinastraat Haas en Van Buren

'Hier had ik als kind vaak met de kinderen van meneer Haas gespeeld. We verstopten ons achter de mantels en de dozen. We maakten ons mooi met de linten en de restjes stof uit het atelier en we speelden winkeltje als de zaak gesloten was.'

Uit: *Het Bittere kruid* (1957)

Kasteelplein

► 'Maar toch, aan het eind van de Catharinastraat, toen we bij het Kasteelplein kwamen, bleven we staan, alsof we allebei getroffen werden door het heldere licht van de ochtendzon die het plein overspoelde, een vierkante ruimte, gedomineerd door het ruitersstandbeeld van stadhouder-koning Willem III, met aan het eind de ophaalbrug van het 16de-eeuwse Kasteel en aan de linkerkant van het plein de kleuterschool, waar ik met mijn zusje op had gezeten.

► 'Weet je nog?' zei mijn vader glimlachend, 'dat je als kind altijd zo bang was voor het standbeeld.'

► Uit: *Een sprong in de tijd*, 4 mei-lezing, 2008

'Nu niet meer.' Ik keek omhoog naar het bronzen gevaarte van de stadhouder, die op zijn hoge sokkel, met zijn bronzen arm geheven, alsof hij zijn paard aanvuurde, tegen de zachtblauwe ochtendlucht een manhaftige aanblik bood. Als kind had het beeld me angst ingeboezemd door de legende die erover in omloop was: 'als de torenklok twaalf uur slaat, stapt de koning van zijn paard.'

Elke keer als mijn moeder ons tot de hoek van het plein had gebracht, zag ik dat wonder met een mengeling van paniek en verwachting tegemoet. 'Wees maar niet bang, er gebeurt niks.'

Mijn zusje nam me stevig bij de hand en samen holden we het plein over naar het schooltje, waar ze me, enigszins hardhandig omdat ik haar hand niet wou loslaten, op een bankje in de klas neerzette. Opgelucht klampte ik me aan mijn zusje vast als ze me kwam halen en we weer het plein overstaken, rakelings langs de koning te paard die, tot mijn opluchting, nog stevig in het zadel zat.

Er kwam een duif over het plein aangevlogen. Hij streek neer op de bronzen helm van het standbeeld. Met zijn lichtgeheven snavel wierp hij een blik in de verte en vloog weer op.

'Het komt me eerder voor dat de koning over de stad waakt,' zei ik.

'Daar vertrouwen we op.' Mijn vader glimlachte en drukte zijn gebedenboek steviger onder zijn arm terwijl we overstaken naar de Reigerstraat.'

Uit: *Een sprong in de tijd*, 4 mei-lezing, 2008

Lagere School

- ▶ Openbare school aan de Keizerstraat
- ▶ Marga bewaarde aan de gemengde school van de heer Seegelaar zelf goede herinneringen.

Huizen in Breda

- ▶ In 1925 verhuisde het gezin van Ginneken naar Breda, eerst naar de Bouwerijstraat. Na nog een verhuizing naar de Teteringenstraat in 1929 betrok het een later (in 1935 ?) een nieuwer huis op het adres Loopschansstraat 22, het laatste huis waar de familie samen was.
- ▶ Vader was volgens het adresboek van 1940 vertegenwoordiger.

Over 4 mei 1940

Loopschansstraat 22

- ▶ ‘De zon lag nog verscholen achter de daken en verspreidde een tenger licht over de straten van onze stille buitenwijk, waar hier en daar achter de ramen van de lage huizen de gordijnen al opzij werden geschoven. In het weitje aan de overkant zag ik de twee koeien dicht bij elkaar onder de wilgenboom en met hun poten nog in het dauwige gras, wat loom voor zich uitstaren.’
- ▶ Uit: *Een sprong in de tijd, 4 mei-lezing, 2008*

Pesterijen in de Kloosterlaan

- ▶ Op een dag
- ▶ 'Met haar schooltas links en rechts om zich heen slaand, baande mijn zusje zich een weg door de zwerm kinderen, die ons van alle kanten stompten en duwden. Ik vroeg mij af waarom wij anders waren'
- ▶ 'Uit: *Het bittere kruid* (1957)

Reigerstraat 4 mei 1940

► 'Het ochtendverkeer bleek hier al op gang te zijn gekomen. Fietsers zwenkten in rijen langs een stadsbus, een paar mannen achterbakkerskarren manoeuvreerden er behendig tussendoor. We kwamen langs de drogist waar net iemand naar binnen ging. Het belletje van dedeur rinkelde als bij een dorpswinkel.

► Verderop passeerden we het Casino, waar ik een paar dagen eerder de film *Mr. Moto* en de schat uit het Oosten met Peter Lorre had gezien en in het voorbijgaan wierp ik een blik op de foto's in de vitrine.

► Ik liep nog mee tot aan de hoek van de Schoolstraat, die mijn vader, met het vooruitzicht een mooie dienst te kunnen bijwonen, opgewekt insloeg. Ik keek hem na. Recht en fier stapte hij door het smalle straatje en ging aan het eind, via een zij-ingang, de synagoge in.'

► Uit: *Een sprong in de tijd, 4 mei-lezing, 2008*

Synagoge Schoolstraat nr. 16

Vader zat in het bestuur van de
Joodse gemeente, hij was
ouderling en penningmeester
en bezocht trouw de sjoel.

Vader Salomon en het geloof

- ▶ 'In zijn functie van parnas (kerkvoogd) had mijn vader een belangrijke plaats in de joodse gemeenschap van Breda. Iedere zaterdagmorgen begaf hij zich met zijn hoge hoed op, zijn zwarte pak aan en zijn gebedenboek naar de 'sjoel'. Alleen op bepaalde feestdagen gingen mijn moeder, mijn zuster en ik met hem mee. (..) Ik zat meestal door de hoge boogramen te staren naar het muurtje erachter, dat grensde aan de tuin van de rabbi, en te wachten op het slotgebed, een opgewekte zang dat aan het eind van de dienst werkelijk 'losbarstte'.
- ▶ Uit: *Jeugdijaren* (1975)

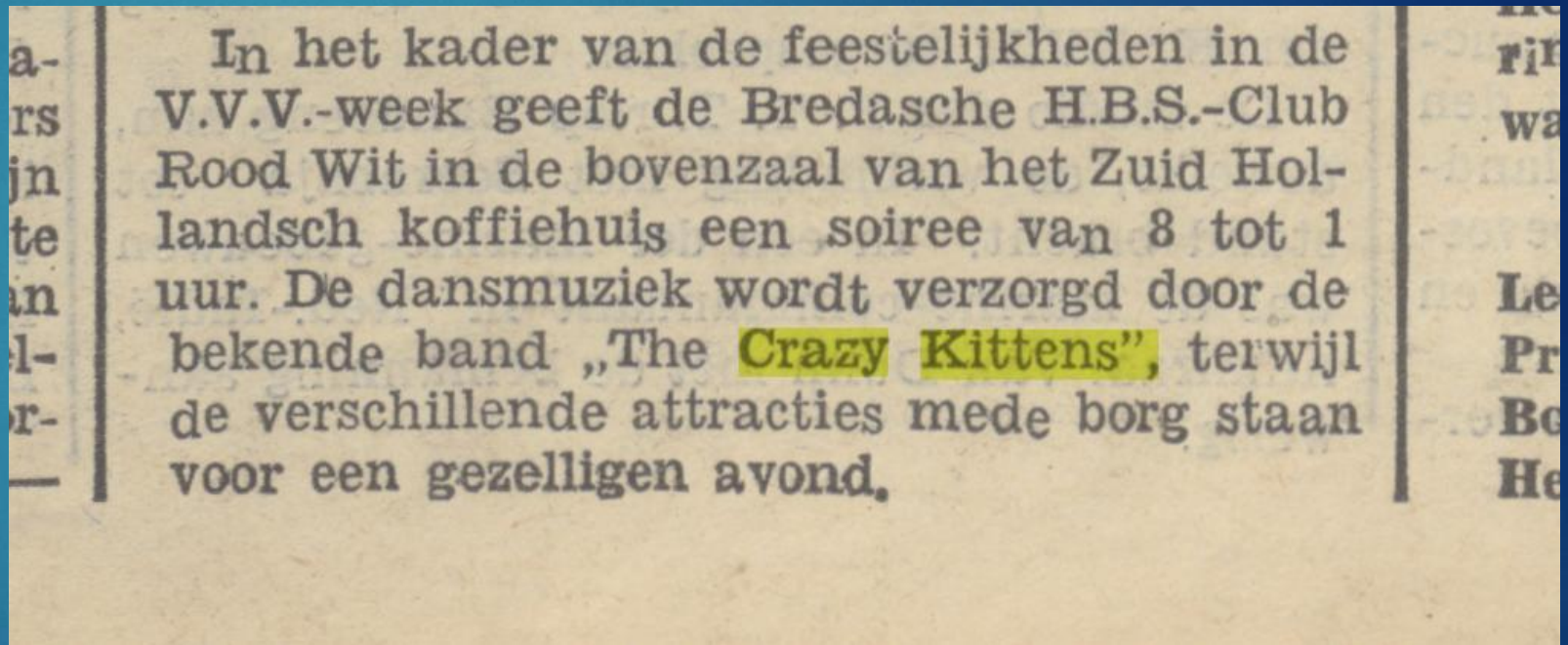
Nutsschool Bouwerijstraat

- ▶ Marga ging naar school op de Nutsschool voor Meisjes aan de Bouwerijstraat. Daar werd haar schrijftalent gezien door juffrouw Ufkens, die zelf ook schreef.
- ▶ Marga staat in het midden van de achterste rij.

Creatief

De kinderen van het gezin waren creatief en muzikaal, David speelde viool, trombone en gitaar, o.a. bij *The Crazy Kittens*. Bettie schilderde en tekende verdienstelijk en Marga schreef van jongs af aan. Vader tekende verdienstelijk en liet in de Loopschansstraat een atelierruimte op zolder maken voor Bettie.

Muziek en spel

- ▶ Dave regisseerde in de joodse sociëteit, en hij trad op met jazzbands in De Schuur in de Catharinastraat.
- ▶ Marga keek als kind uit naar carnaval in Concordia.

Marga en Bettie

▶ 'Nu heb ik het gevoel dat ik haar beschermen moet. Ik zal wel een plek weten te vinden waar we ons kunnen verbergen zoals we vroeger bij het verstoppertje spelen in een kast kropen tussen mijn moeders jurken die naar een vaag parfum roken, en muisstil tegen elkaar aan gedrukt zaten om niet ontdekt te worden.

▶ Uit: *Nagelaten dagen* (1997)

▶ Foto: 1938

- ▶ 'Mijn zusje en ik - zij schilderde en ik werkte bij de krant - leefden deels in dat joodse milieu, en deels in een provincialistisch kunstenaarswereldje. Dat beviel ons wel. We hielden van muziek, literatuur, beeldende kunst, theater. Mijn vader juichte dat toe. Ik bedoel, dat joodse gezin was niet alles voor me. Ik kende al Het Andere. Toch geloof ik dat ik vanaf het midden van de oorlog tot nu in wezen een uitermate ontheemde vrouw ben geweest, een thuisloos iemand. Ik heb vanaf '43 een nogal gespleten leven geleid; enerzijds zeer zeker beschermd, maar tegelijk eenzaam, zoekend. Dat heeft me gemaakt tot wat ik in diepste kern ben: een onzeker mens.'

Journaliste

- ▶ Marga Minco werd geen schrijver, maar was het. Ze schreef van kinds af aan.
- ▶ In 1938 ging Marga werken bij de Bredasche Courant.
- ▶ In 1940 was zij de eerste joodse journaliste die ontslagen werd door toedoen van een nazigezind lid van het bestuur van de krant.

Ontslagen in de eerste week van de bezetting

- ▶ 'In gedachten sta ik daar weer, op 4 mei 1940, voor het bureauraam van de Bredasche Courant, tevreden dat ik op het bord de woorden rust en veiligheid dik heb onderstreept. Aan die rust en veiligheid heb ik de daaropvolgende jaren geregeld moeten terugdenken: aan de dagen waarop je je niet bedreigd hoefde te voelen en aan de massale vernietiging in de dodenfabrieken over de oostelijke grenzen die je voorstellingsvermogen te boven zou gaan.'
- ▶ Uit: *Een sprong in de tijd*, 4 mei-lezing, 2008
- ▶ Foto: *De vlucht uit Breda*

1940 Het lelijke kikkertje werd mooi

- ▶ Ik was ontslagen bij de Bredasche Courant, al in de meidagen van '40, maar dat weerhield me niet van schrijven. Ik noteerde altijd al in schriftjes voor mezelf, buiten mijn journalistieke werk en ik schreef korte verhaaltjes en in een van die schriftjes is het knikkertje ontstaan, onder invloed van de toenmalige omstandigheden, dat is niet verwonderlijk. Ik woonde met mijn ouders bij mijn broer Dave en zijn vrouw Lotte in Amersfoort. Het was nog voor de gedwongen verhuizing naar Amsterdam. Ik heb het opgestuurd naar het Handelsblad en ze hebben het opgenomen. Het is ondertekend door 'S.M.', maar wonderlijk genoeg kan ik me niet meer herinneren of ik dat zelf gedaan heb, de ondertekening met mijn initialen. Dit is het enige verhaal uit die tijd dat bewaard is gebleven, omdat ik de schriftjes ben kwijtgeraakt.

Algemeen handelsblad

11 december 1940

HET LEELIJKE KNIKKERTJE WERD MOOI

GROENE, roode, blauwe, gele en anders gekleurde glazen knikkers, rolden door elkaar over den grond en kwamen in het kuiltje terecht. Teikens als er weer een paar in waren gevallen, begonnen de jongens, die er omheen stonden, uitbundig te juichen en te schreeuwen. Er waren er onder, die in hun zak geen enkelen knikker meer overhielden, maar er waren er ook, waarvan de zakken bijna uitpuldten, zóó hadden zij bij het spelen gewonnen.

Steeds maar rolden de knikkers over den grond; ze hadden er zélf plezier in, dat er zoo met hen gespeeld en gegooid werd. Ze schaterden het uit, wanneer ze met zijn alle in den kull terecht kwamen en tegen elkander bôtsten. Als ze elkaar dan even later weer ontmoetten in den knikkerzak, vertelden ze de

sprietjes en langs de bloemen en allemaal riepen ze:

„O, kijk eens wat een prachtige gouden knikker; het lijkt wel een tooverbal.”

Het knikkertje lachte en voelde zich zoo uitgelaten bij, dat het steeds maar verder rolde. Nu zou het wel willen, dat de andere hem ragen; wat zouden ze dan tegen hem opkijken en hem bewonderen.

Het balletje rolde over den straatweg in de richting vanwaar het dien morgen was gekomen. Plotseling hoorde het een hevig geschreeuw en lawaai. Daar kwam een groot aantal jongens aanloopen.

„Kijk eens”, riepen ze, „wat is dat een prachtige knikker, die is voor mij!”

Ze wilden hem allemaal tegelijk oprapen en toen ontstond er een gevecht en ten slotte kwam het gouden balletje in handen van een

Deportatie uit Amsterdam

- ▶ Langzaam werd het donker. Terwijl mijn vader de gordijnen dichtschooft, dreunden de eerste vrachtwagens voorbij. Hij bleef met het gordijn in zijn hand staan en keek ons aan.
- ▶ 'Daar gaan ze', zei hij.
- ▶ 'Ze rijden voorbij', zei mijn moeder. We luisterden naar de geluiden die van buiten kwamen. Het motorgeronk verwijderde zich. Enige tijd bleef het stil. Daarna hoorden we opnieuw auto's door de straat gaan. Het duurde nu langer voor het weer rustig werd. Maar toen viel er een stilte, die we nauwelijks durfden verbreken. Ik zag mijn moeder naar haar half gevuld theekopje kijken en wist dat ze het uit wilde drinken. Maar zij bewoog zich niet.
- ▶ Na enige tijd zei mijn vader: 'We wachten nog tien minuten, dan steken we het grote licht aan'.
- ▶ Maar voor die tien minuten om waren, ging de bel. Het was even voor negenen. We bleven zitten en keken elkaar verbaasd aan. Alsof we ons afvroegen: Wie zou daar zijn? Alsof we het niet wisten. Alsof we dachten: Het kan net zo goed een kennis wezen, die op visite komt. Het was immers nog vroeg in de avond en de thee stond klaar.
- ▶ Uit: *Het Bittere kruid* [p. 148]

Bettie trouwde in de oorlog met Hans Rosin

- ▶ Enkele weken na het huwelijk werden Bettie en Hans Rosin opgepakt.
- ▶ In het boek *Nagelaten dagen* staan herinneringen aan Bettie.

Eenige kennisgeving.
getrouwd: 173
HANS ROSIN
BETTIE ROSIN—MENCO.
18 Ijar 5702.
Amsterdam, _____
5 Mei 1942.

Het Bittere kruid

- ▶ 'Er staan nog deuren genoeg voor ons open,' meende Dave.
- ▶ Aan die open deuren moest ik denken, toen ik die nacht in bed lag en niet slapen kon. Ik dacht aan de deur die ik op Seideravond altijd mocht open zetten, opdat de vermoeide vreemdeling kon zien dat hij welkom was en dat hij mee aan mocht zitten aan onze tafel. Ieder jaar hoopte ik dat er iemand binnen zou komen, maar het gebeurde nooit. En ik dacht aan de vragen die ik als jongste moest stellen. 'Manisjtanno, halajlo, hazee. Waarom is deze nacht anders dan alle andere nachten en waarom eten wij ongezuurd brood en bittere kruiden...'
- ▶ Dan verhaalde mijn vader op zangerige toon van de uittocht uit Egypte en wij aten van het ongezuurd brood en het bittere kruid, opdat wij het nog zouden proeven - tot in lengte van dagen.'

Het lot van de Minco's

- ▶ David en Lotte Boas woonden na hun huwelijk in Amersfoort, waar de ouders in 1941 zich bij hen voegden en Marga later ook.
- ▶ Bettie woonde in de oorlog in Amersfoort en trouwde met Hans Rosin. Enkele weken na hun huwelijk werden zij opgepakt.
- ▶ Toen Lotte werd opgepakt, sloot David zich bij haar aan.
- ▶ Marga vluchtte via de tuin toen haar ouders en zij werden opgehaald in het getto van Amsterdam.
- ▶ Na verschillende onderduikadressen met valse persoonsbewijzen overleefde Marga de oorlog.

Bert Voeten

- ▶ Marga leerde Bert Voeten kennen doordat ze beiden van een toneelvoorstelling in de Graanbeurs verslag moesten doen.
- ▶ Bert Voeten was werkzaam voor Het Dagblad van Noord Brabant, kende net als Bettie veel kunstenaars.
- ▶ In 1944 vinden zij elkaar weer op een onderduikadres in Heemstede. In 1945 trouwen ze.
- ▶ Voeten beschreef de oorlogsjaren in *Doortocht 1940-1945*.

Het gezin Voeten

- ▶ Het gezin Voeten kreeg twee dochters, Bettie (1945) en Jessica (1956).
- ▶ 'Natuurlijk heb ook ik ruzie gehad met mijn ouders en mijn broer en zus. Ik was het stoute kind; ik kreeg vaak op mijn duvel. Maar dat, dat valt altijd weg, natuurlijk. Het was een normaal gezin, allerm minst heilig. Mijn eigen gezin heeft veel vergoed natuurlijk. Maar nu ik oud ben, denk ik wel eens dat ik eigenlijk veel meer dan twee kinderen had willen hebben. Vlak na de oorlog was daar evenwel geen denken aan.'

Eerste publicaties

- ▶ Tussen 1950 en 1954 publiceerde Marga Minco korte verhalen in Mandril, het Haarlems Dagblad en Het Parool.

Het adres

- ▶ In het verhaal *Het adres* vertelt Marga Minco het verhaal van de spullen die haar moeder in Amersfoort aan de burens had gegeven om ze te bewaren. Na de oorlog ontkennen zij dat de duidelijk herkenbare bezittingen van de familie niet van hen zijn.
- ▶ Marga Minco wint met dit verhaal in 1957 de prijsvraag van de firma Mutator.
- ▶ Een wrang toeval wilde dat de voorzitter van het bestuur van de P.C. Hooftprijs, Gilles Dorleijn, een kleinzoon van deze 'bewariërs' is.
- ▶ Jessica Voeten, *De prijs van het adres*. (2019)

Marga Minco
Het adres

P.C. HOOFT-PRIJS 2019

VERLENDE WED. J. VAN DER WOUDE
VERLENDE WED. J. VAN DER WOUDE
VERLENDE WED. J. VAN DER WOUDE

Het bittere kruid

- ▶ 1957
- ▶ Al vanaf 1950 werkte Minco aan verhalen die de basis voor de succesvolle novelle vormden.

‘Een van de drijfveren om Het bittere kruid te schrijven is ongetwijfeld geweest dat ik mijn familieleden verder wilde laten leven, door over ze te schrijven. Nu moet ik er wel direct aan toevoegen dat het schrijven over de oorlog iets heel anders is dan het beleven van die oorlog. Schrijven is in de eerste plaats vorm geven. In Het bittere kruid heb ik vorm gegeven aan mijn ervaringen, heb ik iets gecreëerd, en op de een of andere manier staat die creatie los van mijn belevenissen. Er is: de oorlog. En er is: Het bittere kruid.’

Veel vrienden zeggen me dat ik over iets anders moet schrijven. Ik ben het met hen eens, maar tegelijkertijd denk ik: iedere schrijver heeft nu eenmaal zijn thema, en mijn thema is vaak: de oorlog. Of meer nog: de vereenzaming. Het gevoel alleen te staan in de wereld. De oorlog heeft mijn karakter gevormd, en vervormd. Ik ben ontzettend onzeker geworden. Dat beïnvloedt mijn manier van werken. Ondanks het succes van mijn boeken, blijf ik onzeker. Ik twijfel voortdurend aan mijzelf.

‘Schrijven vind ik iets vanzelfsprekends. Ik schreef als kind al, verhaaltjes, dagboeken, verslagen van vakantie-reizen. Op mijn zeventiende debuteerde ik met een kinderverhaal in het Algemeen Handelsblad. Toen ik van de middelbare school kwam, ben ik de journalistiek ingegaan. Ook in de oorlog heb ik geschreven. Het veertiende verhaal uit Het bittere kruid, De Lepelstraat, is in de oorlog ontstaan. Het gaat over de eerste razzia die ik meemaakte, en ik heb het in 1942 geschreven, heet van de naald.’

Werken

- ▶ Het bittere kruid (1957)
- ▶ De andere kant (1959)
- ▶ Kijk 'ns in de la (1963)
- ▶ Het huis hiernaast (1965)
- ▶ Terugkeer (1968)
- ▶ De dag dat mijn zuster trouwde (1970)
- ▶ Meneer Frits (1974)
- ▶ Verzamelde verhalen 1951-1981 (1982)
- ▶ De val (1983)
- ▶ Nagelaten dagen (1997)
- ▶ Achter de muur (2010)
- ▶ Na de sterren (2015)

Schrijvers achterna

Margo Minco bekijkt het
boek '*Schrijvers
achterna*', dat haar
zojuist is aangeboden.

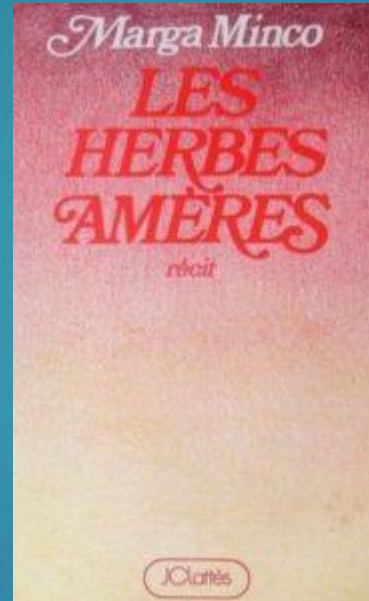
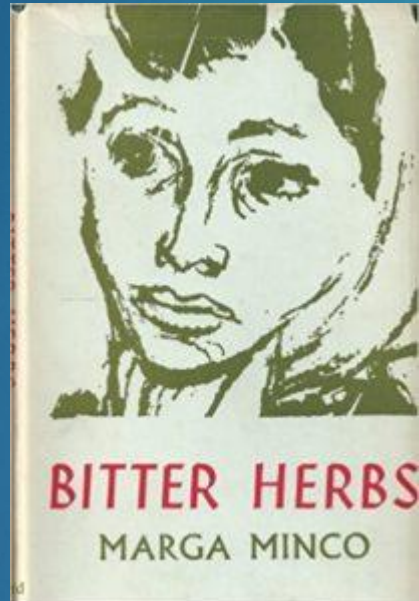
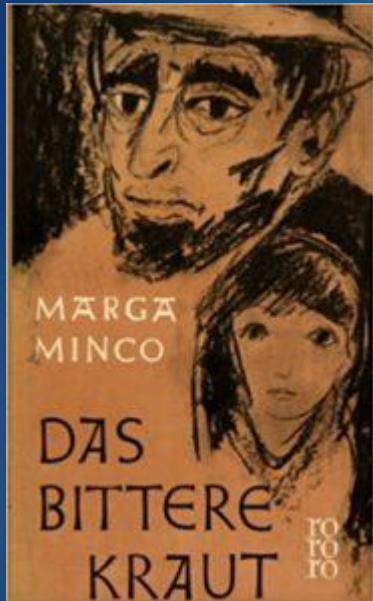
11 juni 1989

Literaire prijzen

- ▶ 1957 - Novelle-prijsvraag van het Bureau voor Postreclame en Adressen De Mutator N.V. voor Het adres
- ▶ 1957 - Multatuli-prijs voor Het bittere kruid
- ▶ 1958 - Vijverbergprijs voor Het bittere kruid
- ▶ 1999 - Annie Romein-prijs voor haar gehele oeuvre
- ▶ 2005 - Constantijn Huygensprijs voor haar gehele oeuvre
- ▶ 2019 - P.C. Hooftprijs voor haar gehele oeuvre

Vele vertalingen

de Volkskrant

Interview: De schaduw van de herinnering

- ▶ Medio 2021 zal het huidige Oranjeplein omgedoopt worden tot Marga Mincoplein!

Marga Mincoplein

Bronnen buiten het werk van Marga Minco

- ▶ Nationaal Archief Fotocollectie Anefo Nationaal Archief, Den Haag; Stadsarchief Breda, Adresboeken; Johan Snapper De wegen van Marga Minco (1999); Pauline Broekema & Helma Coolman, Het puin van het getto: het concentratiekamp Warschau(2014); Martijn Jas, Breda Bevalt (2001); Ischa Meijer, De interviewer en de schrijvers, samenstelling C. Palmes(2003); Thera Boon - Korthals, Schrijvers achterna, (1989); Erfgoedweb Breda; Jan Korebrits; Arjan Peters 'Voor mij zal WO II nooit verleden tijd worden', De Volkskrant (2015; Joodsmonument.nl; Maria Austria instituut, Sam Presser (1950); Jan Brokken, Schrijven (HP 1980); Johan van Gurp, BN De Stem; DBNL;De schaduw van de herinnering, VPRO, 2010; BN De Stem 2018, 2020, 2021
- ▶ 2021, Ine van de Steenoven